

Ekologická stopa

Ekologická stopa (ES) je nástrojem pomocí něhož můžeme hodnotit lidský tlak na přírodní zdroje. Jde o ukazatel, který převrací obsah pojmu nosná kapacita prostředí a odpovídá na otázku, kolik země člověk potřebuje, ne tedy kolik lidí určitá plocha uživí. Kategorie lidské spotřeby jsou v rámci tohoto indikátoru převedeny na požadovanou plochu produktivní země, která tyto zdroje poskytuje a vstřebává zpět uvolněné odpady.

Ekologická stopa ukazuje, do jaké míry je náš životní styl udržitelný. Lze ji stanovit pro různé úrovně počínaje jednotlivcem až po úroveň státu.

Vzhledem ke své srozumitelnosti a schopnosti vizualizovat dopady lidské spotřeby na přírodní zdroje je ekologická stopa považována za ideální nástroj pro objasňování principů udržitelného rozvoje široké veřejnosti.

V rámci projektu NSZM ČR byl vytvořen a odzkoušen datový nástroj pro výpočet ekologické stopy města a ekologické stopy školy.

Výhodou tohoto nástroje je možnost nejen porovnávat jednotlivá města/školy mezi sebou (toto srovnání by mohlo být vzhledem k různorodým dispozicím jednotlivých hodnocených měst/škol zavádějící), ale především hodnotit vývoj udržitelnosti měst/škol v čase.

Ekologická stopa města

Nástroj pro výpočet ekologické stopy města vychází z metody ekologické stopy a byl vytvořen na popud Evropské komise v rámci iniciativy Společných evropských indikátorů.

Nástroj (v originále *Sub-national geographical area Ecological Footprint tool – SGA-tool*) umožňuje zástupcům měst či regionů jednoduchým a objektivním způsobem zkalkulovat ekologickou stopu jejich územního celku.

V rámci pilotního projektu NSZM ČR byl nástroj zakoupen a lokalizován do českých podmínek. V první fázi byla spočítána ekologická stopa Chrudimi a Vsetína.

Nástroj bude dále rozvíjen a aktualizován.

Výsledky dosažené v pilotním projektu NSZM ČR ukazují (viz grafy), že v obou městech, Vsetíně a Chrudimi, je velikost ekologické stopy na jednoho obyvatele menší, než je průměr České republiky (4,99 gha/obyvatele).

V případě Chrudimi je ES města 3,56 gha/obyvatele, v případě Vsetína 3,80 gha/obyvatele. Polovinu ES těchto měst tvoří tzv. energetická země – plochy odpovídající za spotřebu energie.

Ekologická stopa školy

Nástroj pro výpočet ekologické stopy školy byl vytvořen v rámci pilotního projektu NSZM ČR a umožňuje praktickým a názorným způsobem vypočítat ekologickou stopu školní budovy, pozemků, školní jídelny, cestování dětí do škol apod.

Ekologická stopa školy je souborný ukazatel, jehož velikost určuje celá řada faktorů – od managementu školy po jednání žáků. Mezi tyto faktory patří například způsob a efektivita vytápění školní budovy, její velikost a velikost školních pozemků, používání energeticky šetrných spotřebičů, spotřeba potravin ve školní jídelně, produkce a způsob třídění odpadů

i z jaké vzdálenosti a jakými dopravními prostředky se děti a učitelé do školy dopravují. Výsledný údaj se vztahuje na jednoho žáka.

Kromě toho, že ES umožňuje porovnávat mezi sebou i v čase, jak šetrně vzhledem k životnímu prostředí školy fungují a jaké mají v tomto ohledu možnosti zlepšení, je i užitečným nástrojem osvětovým a výchovným.

Ekologická stopa školy se také může stát vhodným doplňkem ekologického auditu škol.

V rámci pilotního projektu NSZM ČR byly spočítány ekologické stopy základních škol ze 3 měst – Chrudimi, Vsetína a Hodonína.

Kontakt pro bližší informace k problematice ekologické stopy:

Viktor Třebický (odborný partner projektu)
Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.

www.ekopolitika.cz
224 828 557

